

♦ **HONOROWY KOMITET
BUDOWY POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA**
♦ **SPOŁECZNY KOMITET
BUDOWY POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA**
♦ **MIASTO GDYNIA**
♦ **ZRZESZENIE KASZUBSKO POMORSKIE**
ODDZIAŁ W GDYNI
ZAPRASZAJĄ

**NA UROCZYSTOŚCI ABRAHAMOWE W GDYNI,
PODCZAS KTÓRYCH ZOSTANIE
ODSŁONIĘTY I POŚWIĘCONY POMNIK
ANTONIEGO ABRAHAMA
NA PLACU KASZUBSKIM**

UROCZYSTOŚCI ODBĘDĄ SIĘ
W DNIACH 22 I 23 CZERWCA 2001 ROKU
W SIEDEMDZIESIĄTĄ ÓSMĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI
TEGO WYBITNEGO SYNA ZIEMI KASZUBSKIEJ
DZIAŁACZA NA RZECZ
ODRODZENIA PAŃSTWA POLSKIEGO NA POMORZU
I PRZYŁĄCZENIA KASZUB DO RZECZYPOSPOLITEJ

ZRZESZENIE KASZUBSKO-POMORSKIE

♦ **ZARZĄD GŁÓWNY**
♦ **RADA ZWIĄZKU ODDZIAŁÓW PÓŁNOCNYCH**
♦ **ODDZIAŁ W GDYNI**
ZAPRASZAJĄ NA

**III ZJAZD
SPOŁECZNOŚCI KASZUBSKIEJ
DO GDYNI
NA UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNO-KOŚCIELNE
ZWIĄZANE Z ODSŁONIĘCIEM I POŚWIĘCENIEM
NA PLACU KASZUBSKIM POMNIKA
TRYBUNA LUDOWEGO KASZUB
ANTONIEGO ABRAHAMA**

**W DNIU 23 CZERWCA 2001 ROKU
POCZĄTEK NA SKWERZE KOŚCIUSZKI
O GODZINIE 9.30**

POWSTAŁ POMNIK ANTONIEGO ABRAHAMA

Na przełomie stycznia i lutego 1920 roku Ziemia Kaszubska po ponad stuletniej pruskiej niewoli powróciła do Rzeczypospolitej dzięki wysiłkowi i poświęceniu wielu Kaszubów - ich uporowi i wytrwałości. Szczególnie zasługi w tych działaniach położył Antoni Abraham, niestrudzony orędownik polskości, który budził wśród Kaszubów świadomość narodową i głosił nadzieję na wolność Polski i zjednoczenia z nią Pomorza. W 1919 roku z żądaniem przyłączenia Kaszub do Polski dotarł do Paryża na konferencję przedstawicieli zwycięskich mocarstw.

Pragnąc uczcić zasługi i pamięć tego wielkiego patrioty ludu kaszubskiego, już pięć lat po jego śmierci, 26 marca 1930 roku, Rada Miejska Gdyni przegłosowała wniosek o ustawienie na ówczesnym Rynku Kaszubskim (dzisiejszym Placu Kaszubskim) tablicy pamiątkowej, względnie pomnika. Pomnik jednak nie stanął, natomiast 28 czerwca 1936 roku odsłonięto tablicę pamiątkową na domu Franciszka i Rozalii Skwierczów przy ul. Starowiejskiej 30, w którym w latach 1920 - 1923 mieszkał Abraham.

"W myśl wniosku p. Pietruszewicza Rada Miejska jednogłośnie uchwala zwrócić się do Magistratu z prośbą o uczczenie pamięci działacza kaszubskiego Abrahama przez pomieszczenie na fontannie mającej się ustawić na rynku kaszubskim tablicy pamiątkowej względnie postawienie pomnika oraz zamówić nabożeństwo za spokój duszy śp. zmarłego patryjoty polskiego."

Fragment zapisu w protokole z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Miejskiej w Gdyni z dnia 26 marca 1930 roku, w czasie którego podjęto decyzję wzniesienia na obecnym Placu Kaszubskim pomnika Antoniego Abrahama.

Dopiero w 1993 roku, już w wolnej Polsce, gdyński oddział Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego podjął zabiegi o postawienie w Gdyni pomnika Abrahama. W wyniku tego Rada Miasta w dniu 30 czerwca 1993 roku podjęła uchwałę o lokalizacji pomnika na trójkątnym trawniku u zbiegu ulic Starowiejskiej i Dworcowej oraz zobowiązała Zarząd Miasta do udzielenia wszelkiej pomocy w realizacji tego przedsięwzięcia. Oddział Gdyńskiego Zrzeszenia w dniu 19 stycznia 1995 roku powołał Społeczny Komitet Budowy Pomnika Antoniego Abrahama. Wkrótce okazało się, że teren przeznaczony pod pomnik jest własnością PKP, co stwarzało trudności w realizacji zamierzenia. W związku z tym Społeczny Komitet - w porozumieniu ze środowiskiem gdyńskich artystów zaproponował Władzom Miasta lokalizację

Fot. Ze zbiorów Pawła Ślezińskiego

W uroczystym nadaniu aktu erekcyjnego pomnika Antoniego Abrahama na Placu Kaszubskim w dniu 22 czerwca 1996 roku uczestniczyli przedstawiciele Władz Miasta Gdyni, Wojciech Szczurek - ówczesny Przewodniczący Rady Miasta i Henryk Majkowski - wiceprezydent Miasta.

pomnika na Placu Kaszubskim, to jest w miejscu które zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Gdyni z 1930 roku zostało przeznaczone na ustawienie pomnika Abrahama. Rada Miasta swoimi uchwałami z 22 marca i 24 maja 1995 roku zatwierdziła tę nową lokalizację oraz ustaliła

warunki realizacji przedsięwzięcia. Jeszcze w 1995 roku, Komitet Budowy Pomnika przy Gdyńskim Oddziale ZKP ogłosił otwarty regionalny konkurs na pomnik. Rezultatem tego konkursu było osiem projektów, z których jednak żaden nie uzyskał akceptacji Sądu Konkursowego. Zgodnie z zaleceniem tego Sądu, w czerwcu 1996 roku ogłoszony został - przy współpracy ze Związkiem Artystów Rzeźbiarzy i ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich - kolejny konkurs, tym razem

Fot. Emil Kosicki

Ukończony "surowy" odlew pomnika przed wypolerowaniem w firmie odlewniczej Emila Kosickiego w Komornikach k. Poznania oraz niektórzy członkowie Społecznego Komitetu pę dokonaniu odbioru pracy (kwiecień 2001).

o charakterze ogólnopolskim. W międzyczasie, w 1996 roku, w roku jubileuszowym obchodów 70-lecia uzyskania przez Gdynię praw miejskich, odbyło się uroczyste postawienie kamienia i umieszczenie aktu erekcyjnego w miejscu, w którym miał stanąć.

Na ogłoszony ogólnopolski konkurs wpłynęło siedem prac, z których - w dniu 18 listopada 1996 roku - Sąd Konkursowy przewodnictwem artysty rzeźbiarza Jerzego Grygorczuka z Białostoku wybrał projekt autorstwa rzeźbiarza Stanisława Szwechowicz Gdańska i mgr inż. arch. Bruna Wandtke z Sopotu. Zdaniem Sądu Konkursowego projekt cechują wysokie walory artystyczne, a interpretacja rzeźbiarska postaci Abrahama wyraża jego cechy osobowe jako trybuna kaszubskiego.

Realizację pomnika rozpoczęto w styczniu 1999 roku, ustalając jednocześnie z Władzami Miasta Gdyni termin jego odsłonięcia i poświęcenia, który przewidziano w roku jubileuszowych obchodów 75-lecia nadania Gdyni praw miejskich, tj. w dniu 23 czerwca 2001 roku, w 78 rocznicę śmierci Abrahama. W 1999 roku artysta rzeźbiarz St. Szwechowicz wykonał model przejściowy pomnika w skali 1:3, a w 2000 roku - model realizacyjny w skali 1:1. W tym czasie zgromadzono pierwsze środki finansowe na budowę pomnika, z których część pochodziła z wyemitowanych cegiełek. W 2000 roku powołano Honorowy Komitet Budowy Pomnika Antoniego Abrahama, z Maciejem Płażyńskim - marszałkiem sejmiku, jako jego prezesem oraz rozszerzono Społeczny Komitet Budowy Pomnika, którego przewodnictwem objął prof. Brunon Synak - prezes Zarządu Głównego ZKP. W pierwszym kwartale 2001 roku w odlewni Emila Kosickiego w Komornikach koło Poznania dokonano odlewu. Cokół pod pomnik jest dziełem zakładu kamieniarskiego Marianny Myślińskiej z Gdańska.

Pomnik Antoniego Abrahama na Placu Kaszubskim w Gdyni jest darem społeczności i instytucji gdyńskich oraz społeczności kaszubskiej całego regionu. Upamiętniać on będzie działalność i dokonania Wielkiego Syna Ziemi Kaszubskiej, zasłużonego bojownika o jej polskość.

Eugeniusz Stanek

HONOROWY KOMITET BUDOWY POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA

Maciej Płażyński - prezes, Paweł Adamowicz, Dorota Arciszewska, Jerzy Barzowski, Jerzy Budnik, Franciszka Cegielska, ks. abp. Tadeusz Gocłowski, Jacek Karnowski, Kazimierz Kleina, Jan Kulas, adm. Ryszard Łukasik, Jacek Rybicki, Tomasz Sowiński, ks. Bp. Andrzej Śliwiński, Wojciech Szczurek, Stanisław Szwabski, Donald Tusk, Edmund Wittbrodt, Jan Wyrowiński, Jan Zarębski. □

SPOŁECZNY KOMITET BUDOWY POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA

Brunon Synak - przewodniczący, Edward Barzowski, Stefan Benkowski, Józef Borzyszkowski, Gerard Hoppe, Teresa Hoppe, Zbigniew Kłaga, Aleksander Klemp, Stefania Lemańska, Henryk Majkowski, Jerzy Miotke, Jan Netzel, Aurelia Polańska, Władysław Pranga, Eugeniusz Stanek, Marek Stempa, Paweł Szeziński, Aleksander Trzebiatowski, Jęmund Zmuda-Trzebiatowski, Lech Żurek. □

AUTORZY PROJEKTU POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA

Pomnik Antoniego Abrahama wykonany został według projektu mgr art. rzeźb. STANISŁAWA SZWECHOWICZA i mgr inż. arch. BRUNO WANDTKE.

STANISŁAW SZWECHOWICZ zrealizował do tej pory następujące pomniki swojego autorstwa:

- kmr. Tadeusza Ziolkowskiego w Gdańsku (1989r.),
- Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni (1994r.),
- gen. Józefa Hallera we Władysławowie (1995r.),
- Drzewa w Świeciu nad Wisłą (1996r.),
- Marszałka Józefa Piłsudskiego w Toruniu (2000r.).

W zespole z mgr inż. arch. BRUNO WANDTKE, głównym autorem projektu, zrealizował Fontannę Rybaka w Sopocie przy ul. Monte Cassino (1998r.)

Obaj Autorzy są laureatami licznych głównych nagród i wyróżnień w konkursach rzeźbiarskich i architektonicznych. □

LOKALIZACJA I OPIS POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA

Pomnik Antoniego Abrahama jest usytuowany na Placu Kaszubskim, w obrębie skweru przed Szpitalem Miejskim.

Przedstawia on figurę Antoniego Abrahama o wysokości 435 cm, odlaną w brązie patynowanym. Cokół pomnika, o wysokości 80 cm, jest wykonany z brązowo-czerwonego granitu zakupionego w Finlandii. Figura z cokołem wyeksponowana jest na lekkim podniesieniu placu wyłożonym szarym granitem.

Figura jest portretowym ujęciem postaci Antoniego Abrahama, przedstawiającym jego zewnętrzne i fizyczne cechy osobowe, poprzez wysoką i mocną lekko zgarbioną sylwetkę, duże i silne dłonie. Postać jest ujęta w dynamicznym lecz jednocześnie umiarkowanym ruchu. Energię skumulowaną wewnątrz postaci wyraża nie tylko sam gest ale i ruch bryły. □

ANTONI ABRAHAM

1869 - 1923

Niestrudzony bojownik o polskość Kaszub

Ten znany na Pomorzu z przełomu dwóch ostatnich stuleci i opisany na kartach naszych dziejów Kaszuba urodził się pod Puckiem 19 grudnia 1869 roku we wsi Zdrada, jako syn ubogich wyrobników. W 1891 roku wraz z poślubioną wtedy Matyldą Paszkówną osiadł w Sopocie, szukając możliwości zarobkowania. Nawiązał tu szybko kontakty z miejscowymi działaczami, a wśród nich z Bernardem Milskim, Józefem Czyżewskim, Aleksandrem Majkowskim i innymi, reprezentującymi pomorskie środowiska polonijne. Znajomości te poszerzyły horyzonty umysłowe młodego Kaszuby i pogłębiły jego uczucia patriotyczne wyniesione z domu rodzinnego, a także od mechowskiego proboszcza ks. Teofila Bączkowskiego.

Z Sopotu, po niepowodzeniach życiowych (trudności finansowe) Abraham przeniósł się w 1909 roku do Oliwy, gdzie zatrudnił się jako komiwojażer sprzedający rowery i maszyny do szycia znanych firm Singer i Neiger. A przy okazji swoich rozjazdów i wędrowek po Pomorzu kolportował polską prasę. W późniejszym okresie zresztą sam pisywał do "Gazety Gdynskiej".

Abraham równocześnie rozwijał intensywną działalność polonijną na Kaszubach, walcząc głównie przeciwko wynarodowieniu Kaszubów i utracie świadomości narodowej miejscowej ludności. Na spotkaniach wygłaszał płomienne przemówienia, dzięki którym stał się reprezentantem całej społeczności kaszubskiej. Przyjął wtedy do niego przydomek "król Kaszubów" lub "król Kaszubski". Celem jego działania było odrodzenia państwa polskiego.

Pasją Abrahama stały się Towarzystwa Ludowe, które powstały najczęściej dzięki jego inicjatywie w wielu miasteczkach i wsiach kaszubskich, w tym w Gdyni i Chyloni. Za tę patriotyczną działalność władze pruskie wytaczały mu sprawy karne, karały grzywną i sadzały w areszcie.

Fot. Ze zbiorów Muzeum Miasta Gdyni

Antoni Abraham z grupą gdyńskich Kaszubów we Wieliczce

Antoni Abraham był często goszczony w kaszubskich chatkach, a w Gdyni, na Oksywiu, na Oblużu miał wielu zaufanych przyjaciół, którzy chronili go przed pruskimi żandarmami. Miał wyjątkowe poczucie humoru. Do dziś pamięta się i powtarza o nim przeróżne opowiadki i anegdoty oraz cytuje jego dosadne powiedzenia.

W czasie pierwszej wojny Abraham został powołany do wojska z przydziałem do artylerii, ale ranny w 1918 roku powrócił do domu. Zaraz

wznowił swoją patriotyczną działalność. Jeżdżąc po różnych miejscowościach organizował zebrania, na których zbierał podpisy pod petycjami domagającymi się przyłączenia Kaszub do Polski. Wreszcie w 1918 roku, gdy powstało państwo polskie, ale jeszcze bez uwolnionego od Prusaków Pomorza, w wielu miejscach organizował Rady Ludowe, przekształcane także w Rady Rewolucyjne.

W tym czasie pod Paryżem obradowali przedstawiciele zwycięskich mocarstw, którzy mieli zdecydować o losach Gdańska i Pomorza Gdańskiego. A gdy zaczęły napływać do kraju niepokojące wieści, organizował tu wiecje, na których podejmowano rezolucje z żądaniem przyłączenia całego Pomorza z Kaszubami do Polski. Widząc brak reakcji na żądania Kaszubów doprowadził do tego, że postanowiono wysłać na konferencję pokojową do Paryża delegację, która na miejscu miała udowodnić istnienie Kaszubów i przedstawić ich przywiązanie do Polski.

Wybór padł na Tomasza Rogalę z Kościerzyny, dr Mieczysława Marchlewskiego z Grudziądza, Antoniego Miotka z Pucka i Antoniego Abrahama z Oliwy.

Nie wszystkim udało się przedostać przez kordon graniczny i dotrzeć do Wersalu. Dokonał tego Rogala i Abraham. Dla udowodnienia polskości Kaszub przywieźli oni tomy rocznika czasopisma "Gryf" oraz książkę telefoniczną Gdańska z 1914 roku, w której widniało 9250 nazwisk kończących się na -ski lub -icz, choć po części już zniekształconych i zniemczonych.

Abraham, występując przed przedstawicielami rządów zwycięskich państw, stuknął seką łaską w dębową podłogę a pięścią w stół i powiedział: "Pomorze to nam ani kusy purtk nie odbierze".

W 1920 roku, gdy wojsko polskie przejmowało od Prusaków Pomorze, Antoni Abraham witał polską władzę na rynku w Wejherowie, po czym pośpieszył do Pucka, by tam uczestniczyć w zaślubinach z morzem.

W Gdyni zamieszkał w 1920 roku w domu Skwierczy. Tu nadal prowadził ożywioną działalność społeczną, współpracując m.in. z wójtem Janem Radtke. Jako radny Gdyni w latach 1920-1923 zabiegał o budowę portu i przekształcenie wsi w miasto.

Będąc już chory na nowotwór, na początku maja 1923 roku Abraham otrzymał w Warszawie z rąk prezydenta RP Wojciechowskiego, jako pierwszy mieszkaniac Pomorza, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł 23 czerwca 1923 roku. Pochowany został na Oksywiu. Jego pogrzeb był wielką manifestacją miejscowej ludności, która w ten sposób odwdzięczyła się "apostolowi kaszubskiej sprawy". Jego grób jest usytuowany w pobliżu południowej ściany kościoła. Widnieje na nim napis "Antoni Abraham obrońca wiary świętej i polskości na Kaszubach".

Kazimierz Małkowski

PROGRAM UROCZYSTOŚCI ABRAHAMOWYCH W GDYNI W DNIACH 22 I 23 CZERWCA 2001 ROKU

22 czerwca (piątek)

Klub Marynarki Wojennej "Riwiera" ul. Zawiszy Czarnego 1

- godz. 16.00 Wręczenie Medalu im Antoniego Abrahama
"Srebrna Tabakiera Abrahama"
Laureatom 2001 roku, Witoldowi Bobrowskiemu,
red. Tadeuszowi Bolduanowi,
prof. Józefowi Borzyszkowskiemu
- godz. 17.00 Sesja popularyzacyjna
"Antoni Abraham Syn Ziemi Kaszubskiej
Bojownik o jej Polskość".
- godz. 20.00 Otwarcie wystawy "Antoni Abraham
(1869-1923) w świetle starych i nowych
dokumentów".

23 czerwca (sobota)

Cmentarz parafialny przy kościele Św. Michała Archanioła
na Oksywiu

- godz. 9.00 Złożenie kwiatów na grobie Antoniego
i Matyldy Abrahamów.

Skwer Kościuszki

- godz. 9.30 Zbiórka i otwarcie III Zjazdu Społeczności
Kaszubskiej oraz powitanie uczestników
Uroczystości Abrahamowych.
- godz. 10.00 Przemarsz do kościoła NMP Królowej Polski.

Kościół NMP Królowej Polski przy ul. Świętojańskiej

- godz. 10.30 Uroczysta Msza Święta w intencji Antoniego
Abrahama.
- godz. 11.45 Przemarsz uczestników uroczystości
na Plac Kaszubski.

Plac Kaszubski

- godz. 12.00 Uroczyste odsłonięcie i poświęcenie pomnika
Antoniego Abrahama.

Plac Grunwaldzki

- godz. 13.00 Występy kaszubskich zespołów folklorystycznych
w muszli koncertowej.
- godz. 18.00 Zakończenie Uroczystości Abrahamowych.

PROGRAM SESJI POPULARNONAUKOWEJ

pt.

ANTONI ABRAHAM SYN ZIEMI KASZUBSKIEJ BOJOWNIK O JEJ POLSKOŚĆ

Mgr Teresa Hoppe, prezes Gdynskiego Oddziału ZKP
Otwarcie sesji

Prof. dr hab. Aurelia Polańska
Wprowadzenie do sesji i jej przewodzenie

Prof. dr hab. Roman Wapiński
*Problemy stanu świadomości narodowej na Pomorzu
w pierwszych dziesięcioleciach XX wieku*

Red. Tadeusz Bolduan
*Działalność polityczno-społeczna Antoniego Abrahama
na rzecz powrotu Kaszub do Polski*

Dr Aleksander Klemp
Kaszubi i Pomoranie w Gdyni w latach 1920-1939

5-10 minutowe komunikaty i dyskusja ogólna
(tematy komunikatów należy zgłaszać u organizatorów
przed rozpoczęciem sesji lub w czasie jej trwania);

Prof. dr hab. Józef Borzyszkowski
Podsumowanie sesji

Prof. dr hab. Aurelia Polańska
Zakończenie sesji

Pòzegnanié Jana Piépczi Chtęż na Kaszëbach nie znòł Janeka?

Jedny pòznalë gò jakò bënëla, jinszi jak bël szkólnym, jesz
jinszi jakò pòetà, abò le z ksząków, a wszëtcë z jegò snòzi pìesnie
„Naje stronë”.

Jò Janeka znòł wiedno, a òn mie jesz rëchli, bò bël doch përnã
starszi. Më sã znalë òd dzecka, chòc më bëlë z jinszych wsów, a nawetka z
jinszych gminów, le bëło to tak dalek, że jak jegò nènka w chłébówim
piecu pòlëla, tej wiater níos òm na naje pòdwòrzë. Wedle tegò dëmù më
nëkalë, tak chùtkò jãz kòrczi gùbilë, bò wiedzelë, że w tim piecu razã z
chlebã sã kùkle z jabkama pieklë.

Piépkówie mieszkalë w pùcczi gminie, a më w krokòwsczi, ale
dzielëla naji blós najò łączka. Na jedny łączë paslë më z Janekã, Staszã
jinszima knòpama krowë, razã z najima tuskama te krowë ze szkòdë
wënëkiwalë. Pamiätajã jak Piépka - Grótòcz (Janeków tat) na liskù
rznał, Janek na skrzëpicach cygnął, më spiewalë, a naji szkòlòk Marisz,
knàpë na mòli harmónice przebiéròł. Pamiätajã te zëmówë wieczorë,
czedë to sàsòd nama rozmajitë pòwiòstczë òpòwiòdòł, a jak bëło nama
strach dodòm jic, czedë belo ò mòrach ë dëchach gòdonë. Pamiätajã ten
cepli piéck ù Piépków, te wiòldzë szëtczi chleba ze szmòłtã czë z miòdã ë

tëz te tasczi ceplëgò mlëka z serca nama dówónë.

Më bëlë w ti chëczy jak doma, a Piépczëno mia naji szesc jak
swòjich troje: Janeka, Staszã ë Staszka. Mùszã rzec, że Piépczëno bëła
baro dobrã bialkã, jednak dostòł jò òd ni róz taczëgò klapsa w slòdk, że jãz
jinszi swiat ùzdrzòł. Wszëtcë w parafii pamiätajã jak wprawno rãkã mia ta
bialka. Òna tãz jakò pierszò krzizik zrobila na mòji lësënie. Janekòwa
nènka wëniosla mie do switkù swiata. Piépczëno tim klapsã tësacowi
jinszim da ùzdrzec swiat, bò przez dludżë lata bëła grótkã w starzińsczi
parafii. Tak tãz bëła naji wszëtczich jakbë nènka.

Janek bël pòetà. Òpòwiòdanié wëniós z dodòmù. Òn swiat jinaczi
widzòł jak më knòpi ze wsë. Òn widzòł wiele wicy. Niejeden båk, czë
mùcha, jaczi lëstk na krzòkù, skòwronk w lëfce, nawetk wrona Janeka
zamészliwa ë niosla w jinszi swiat. A czëz nama bëło do tegò robòka, abò
ptòcha. Pò latach spitòł sã mie ò jednégò zajca z łączi. A czë jò móg
pamiätac nijaczëgò zajca. Tej Janek òpòwiòdzòł całã dlugã pòwiòstkã
mòjim dzecóm, bialce, babczë ë prëjacelóm ò tim zajcu. Miast büketu
przënòszil grónuszk miòdu ë tej gòdòł kùli set kwitkòw je w tim
grónuszkù, tëlì zortów je tëch lãkówëch kwitkòw, a jaczych farwów òne
bëlë. Jò w tim grónuszkù widzòł doch blós miòdnã masã, ale òn dëcht co
jinszëgò, bò JANEK DOCH BËŁ PÒÈTĄ!

Niech dobri Bóg mò miłosernë wezdrzenié na Jegò dëszã!

Roman Klebba

PRZEGLĄD WYDARZEŃ

GDYŃIA - KASZUBY

ZŁOTY JUBILEUSZ EDMUNDA KAMIŃSKIEGO

W dniu 13 stycznia w Wejherowskim Centrum Kultury, w czasie uroczystości kończących obchody 350 lecia nadania praw miejskich miastu Wejherowo, odbył się benefis na cześć Edmunda Kamińskiego z okazji 50 lecia jego działalności społecznej. Działalność ta związana była przede wszystkim z kulturą kaszubską, na rzecz której działał jako społecznik oraz publicysta i fotografik w ramach ZKP, rady miasta, społecznego Komitetu Budowy Pomnika Jakuba Wejhera i kilku innych organizacji. Jednocześnie na tym spotkaniu odbyła się promocja albumu Jubilata "Kaszubskie pory roku...", będącego plonem jego fotograficznej pasji. Organizatorami uroczystości byli: Zarząd Miasta Wejherowa, Wejherowskie Centrum Kultury oraz Wejherowski Oddział ZKP. Z okazji złotego jubileuszu, redakcja "Gdynczy Klęczy" życzy dr. Edwardowi Kamińskiemu wszelkiej pomyślności i wielu dalszych lat owocnej działalności na rzecz Kaszub i Kaszubów.

PROMOCJA NOWEJ KSIĄŻKI "TANISŁAWA JANKE"

W Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko - Pomorskiej w Wejherowie, w dniu 31 stycznia odbyła się promocja nowo wydanej przez Oficynę "Czec" książki Stanisława Janke pt. "Lelek". Wprowadzenie wygłosił Henryk Józefczyk.

MEDALE STOLEM ZA ROK 2000

W lutym, w tajnym głosowaniu Klub Studencki "Pomorania" przyznał Medale Stolema ks. abp. dr Tadeuszowi Gocłowskiemu i dr Januszowi Kowalskiemu, jako osobom szczególnie zasłużonym dla Kaszub i Pomorza. Uroczyste wręczenie Stolemów przewidziano na 20 kwietnia w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku.

OBCHODY 75. ROCZNICY NADANIA GDYNI PRAW MIEJSKICH

Obchody 75. rocznicy nadania Gdyni praw miejskich rozpoczęto w dniu 10 lutego o godzinie 12.00 złożeniem kwiatów na Płycie Marynarza Polskiego na Skwerze Kościuszki. Następnie o godzinie 15.00 w Teatrze Muzycznym odbyła się uroczysta sesja Rady Miasta, podczas której wręczone zostały Medale im. Eugeniusza Kwiatkowskiego "Za Wybitne Zasługi dla Gdyni" przyznane przez Radę Miasta 24 stycznia, oraz Nagrody Przewodniczącego Rady Miasta "Czas Gdyni" za najlepsze inwestycje w 2000 roku. Medale Kwiatkowskiego otrzymali: Wojciech Kwiatkowski - wieloletni dyrektor III liceum Ogólnokształcącego im. M. Marynarki Wojennej, szkoły uznanej przez UNESCO za najlepszą polską szkołę w latach 1995 - 2000; Ryszard Krauze - szef firmy Prokom, legitymującej się działalnością charytatywną na rzecz dzieci z porażeniem mózgowym; siostra Urszula Bławat - pielęgniarka i wolontariuszka Hospicjum Św. Wawrzynca. Natomiast nagrodę "Czas Gdyni" przyznano firmie Portico Development za Gdynińskie Centrum Rozrywki Gemini. Ponadto wyróżnione zostały firmy: WK Inwest - za biurowiec Alfa Plaza, firma Terranova Industrial Polska - za Wytwórnię Mas Elewacyjnych, firma "Archidea" - za "Dom na wzgórzu". W godzinach wieczornych, o godzinie 18.00 w kościele NMP Królowej Polski odprawiona została uroczysta Msza Święta koncelebrowana pod przewodnictwem ks. Abp. Tadeusza Gocłowskiego. Obchody 75. Roczniczy o charakterze rozrywkowym odbyły się następnego dnia, tj. 11 lutego w godzinach od 13.00 do 21.30. Składały się na nie głównie występy renomowanych zespołów artystycznych w siedzibie WTC - Expo przy ulicy Wendy.

OBCHODY 81. ROCZNICY ZAŚLUBIN POLSKI Z MORZEM

W Pucku w dniach 9 i 10 lutego obchodzono bardzo uroczyste kolejną rocznicę zaślubin Polski z morzem. W obchodach uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych oraz organizacji społecznych i Marynarki Wojennej. Patronat nad tegorocznymi obchodami sprawował minister obrony narodowej Bronisław Komorowski. Główne uroczystości poprzedzone zostały w dniu 9 lutego sesją popularno-naukową na temat Pucka w latach międzywojennych, wręczeniem dyplomów i podziękowań zasłużonym organizatorom obchodów zaślubin, otwarciem wystawy fotograficznej z kolekcji Wernera Grabe, promocją książki Czesława Skonki "Śladami Stefana Żeromskiego". W dniu 10 lutego obchody rozpoczęto odsłonięciem tablicy upamiętniającej biogostawionego ks. Kmdr. Władysława Miegonia

umieszczonej na ścianie zewnętrznej szpitala staraniem puckiego oddziału ZKP. Następnie w puckiej farze odprawiona została Msza Św. koncelebrowana pod przewodnictwem ks. bp. Zygmunta Pawłowicza w intencji ludzi morza oraz Ligi Morskiej i Rzeczej. Po Mszy nastąpił przemarsz do portu, gdzie odbyła się manifestacja patriotyczna, wręczenie Pierścieni Generała Hallera, złożenie kwiatów pod historycznym słupkiem oraz pokazy lotnicze. W uroczystości w Pucku uczestniczyło ponad 30 sztandarów ZKP.

GDYŃIA NA MEDALACH

Z okazji 75 - lecia nadania Gdyni praw miejskich na "Darze Pomorza" eksponowane są medale ze zbiorów wybitnego gdyńskiego znawcy i kolekcjonera medali kmdr. dr n. med. Bogumiła Filipka. Składa się ona z 700 medali okolicznościowych związanych z Gdynią, a dotyczących żeglugi, stoczni, rybołówstwa, ratownictwa okrętowego, szkolnictwa morskiego, rekreacji i turystyki, a także medycyny morskiej. Współorganizatorem wystawy jest Centralne Muzeum Morskie, Polskie Towarzystwo Nautologiczne i Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Wystawa wywołała duże zainteresowanie wśród Gdynian.

KASZUBSKA IZBA REGIONALNA W MOSTACH

W dniu 14 lutego, w Gminnym Zespole Szkół w Mostach w gminie Kosakowo w pobliżu Gdyni dokonano oficjalnego otwarcia istniejącej już od pewnego czasu kaszubskiej izby regionalnej. Aktu przecięcia wstęgi dokonał Starosta powiatu puckiego z Wójtem gminy i Dyrektorem Szkoły. Izba mogła powstać dzięki staraniom nauczycielek - regionalistek, Lucyny Sorn i Aleksandry Pajk, przy wielkiej aprobacie i życzliwości dyrektorki szkoły Anny Szymborskiej. Z wypowiedzi tych Pań wynika, że Izba Regionalna to dopiero początek planów działalności regionalnej w Zespole Szkół. Ma ona zapobiec zatraceniu tożsamości i korzeni kaszubskich, które występuje w Mostach i okolicy wraz z co raz większym osiedlaniem się w tej wsi ludności niekaszubskiej. Uroczystość uświetniły występy dzieci szkoły podstawowej w kaszubskich strojach, które przedstawiły "Jaselka" oraz śpiewały piosenki kaszubskie. Uroczystość zgromadziła licznie mieszkańców Mostów z jej Sołtysiem. Obecni byli także przedstawiciele dębogórskiego oddziału ZKP.

344. ROCZNICA ŚMIERCI JAKUBA WEJHERA

W dniu 18 lutego w Wejherowie, staraniem Wspólnoty Klasztoru Braci Mniejszych- Franciszkanów oraz wejherowskiego oddziału ZKP, odbyły się uroczystości z okazji 344 rocznicy śmierci założyciela tego miasta, Jakuba Wejhera. Uroczystości rozpoczęły się zbiórką delegacji i pocztów sztandarowych przy muzeum oraz przemarszem do kościoła klasztorowego, gdzie w krypcie Jakuba Wejhera nastąpiło złożenie kwiatów. Następnie odbyła się uroczysta Msza Święta koncelebrowana, pod przewodnictwem Ks. Abp. Tadeusza Gocłowskiego, Metropolity Gdańskiego. Po Mszy Św., na Placu Wejhera nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątkowej, poświęcenie dzwonu na Ratuszu Miejskim oraz złożenie kwiatów pod pomnikiem Jakuba Wejhera.

RADA PLASTYCZNA PRZY PREZYDENCIE GDYNI

W dniu 19 lutego Zarząd Miasta Gdyni powołał Radę Programową do spraw Sztuk Plastycznych przy Prezydencie Miasta. Zadaniem Rady jest inspirowanie środowiska artystycznego, opiniowanie wniosków o dofinansowanie przez Urząd Miasta przedsięwzięć plastycznych gdyńskich twórców realizujących projekty związane z Gdynią. Poza tym Rada może występować z wnioskami o przekazywanie środków finansowych z budżetu miasta na realizację projektów statych i okolicznościowych. W skład Rady Programowej weszli: prof. Janusz Osicki - artysta plastyk z Politechniki Gdańskiej, Emilia Kaus - artysta plastyk, rzeźbiarka, Aleksander Widyński - artysta plastyk z Akademii Sztuk Plastycznych w Gdańsku i Dominik Lejman - artysta plastyk

WYRÓŻNIENIA "POMERANII" ZA ROK 2000

Kolegium i zespół Redakcyjny "Pomeranii" przyznał swoje honorowe wyróżnienia za szczególną aktywność regionalną na Kaszubach i Pomorzu. Skrę Ormuzdową otrzymali: Maria Mach - nauczycielka z Kościerzyny, Tadeusz Dargacz - kierownik zespołów folklorystycznych "Koleczkowo" z Koleczkowa i "Chęcz" z Bojana, Jarosław Pajakowski - dyrektor Parku Krajobrazowego Doliny

PRZEGŁĄD WYDARZEŃ, cd.

Wistyl, klub oddziału Gdyniejskiego ZKP w Wielkim Kacku oraz Zespół "Chęć" z Gdyni. Natomiast Nagrodę Literacką Im. Romana Wróblewskiego dla pocztującego twórcy kaszubskiego przyznano Tomaszowi Fopkemu - młodemu autorowi tekstów piosenek kaszubskich, a Nagrodę w Konkursie Eseistycznym Pamięci Bolesława Faca uzyskał Arkadiusz Tomaszewski. Uroczyste wręczenie przyznanych nagród przewidziano na dzień 16 maja w Domu Kaszubskim w Gdańsku.

VI SPOTKANIE RODÓW GDYŃSKICH

W dniu 26 lutego w Klubie Marynarki Wojennej "Riwiera" odbyło się VI spotkanie Gdyniejskich Rodów. W czasie tego spotkania, które przebiegało w bardzo miłej atmosferze, wspomniano stare rody. Ks. J. Szarkowski opowiadał o postaciach zasłużonych dla Gdyni, a teraz zapomnianych. Uczestnicy spotkania mieli też okazję zapoznać się z fragmentem przygotowanej przez Muzeum Miasta Gdyni wystawy "Pokolenia Gdyniejskie". Spotkanie uświetnili występami bardzo interesujący młody zespół "Erato" wykonujący muzykę dawną oraz laureaci Konkursu Młodej Muzyki "Gdynia 2000". Atrakcją spotkania był tort ofiarowany przez cukiernię "Delicja" który został podzielony przez prezydenta Gdyni Wojciecha Szczurka: (J.N.)

"POKOGENIA GDYŃSKIE"

Od 1 marca w Domu Abrahama w Gdyni czynna jest wystawa nosząca tytuł "Pokolenia Gdyniejskie". Przedstawia ona losy rodzin Gdyniejskich na podstawie zgromadzonych przez nich zdjęć fotograficznych, często unikalnych.

PERSPEKTYWY I UWARUNKOWANIA POLSKIEGO RYBOŁÓWSTWA PRZYBRZEŻNEGO

W związku z zakończeniem w Morskim Instytucie Rybackim dwuletnich badań nad stanem i możliwościami rozwoju rybołówstwa przybrzeżnego w Polsce - realizowanych w ramach Projektu Badawczego Zamawianego finansowanego przez Komitet Badań Naukowych - w dniu 5 marca odbyła się w wyżej wymienionym Instytucie konferencja naukowa poświęcona omówieniu wyników przeprowadzonych prac. Jej celem było przedyskutowanie uzyskanych wyników w gronie osób z kręgów decyzyjnych i bezpośrednio zainteresowanych rybołówstwem w strefie przybrzeżnej, w tym także w regionie kaszubskim, gdzie rybołówstwo morskie ma ważne socjo-ekonomiczne znaczenie dla rybaków kaszubskich.

POWIAT PUCKI MA SWÓJ HERB I FLAGĘ

W marcu Rada Powiatu Puckiego zatwierdziła projekty herbu i flagi powiatu opracowane przez Mariana Adamczyka i Jana P. Dettlaffa. Herb składa się z błękitnego pola, które swoim kolorem nawiązuje do morskiego charakteru powiatu. Na tarczy herbowej znajduje się stylizowana złota koga informująca o morskiej tradycji ziemi puckiej. Na żaglu kogi umieszczono czarnego gryfa w koronie, symbolizującego kaszubski charakter powiatu. Tę samą symbolikę przedstawiają kolory flagi, składającej się z błękitnego pola obramowanego u góry i dołu pojedynczymi złotymi pasami. Bezpośrednio na polu - tak jak na herbie znajduje się złota koga z czarnym gryfem na żaglu.

O WYNIESIENIE NA OŁTARZE BISKUPA DOMINIKA

W dniu 11 marca w kościele parafialnym w Wierzbuchinie, z inicjatywy tamtejszego oddziału ZKP odprawiona została Msza Święta o rychłą beatyfikację Sługi Bożego bp. Konstantyna Dominika. Kolejne Msze Święte w tej samej intencji organizują: oddział ZKP w Redzie w dniu 27 maja o godzinie 13.00 oraz oddział ZKP w Helu w listopadzie, z okazji 131 rocznicy urodzin Księdza Biskupa.

V MIĘDZYNARODOWY KONKURS BAŚNI I LEGEND KASZUBSKICH W GDYŃ

Dnia 29 marca 2001 roku w Zespole Szkół nr 12 w Gdyni odbył się piąty międzyszkolny konkurs pt. "Baśnie i Legendy Kaszub". Uczestnicy prezentowane były zarówno w języku polskim, jak i kaszubskim. Wykonawców oceniała Jury w składzie: mgr Teresa Hoppe, mgr Agnieszka Kalata, mgr Judyta Śliwińska, mgr Natalia Kwella. Spośród uczestników, podzielonych na dwie kategorie wiekowe, wyłoniono następujących zwycięzców:

w grupie klas II-III

I miejsce - Joanna Napp ze Szkoły Podstawowej nr 2, II miejsce - Joanna Cichosz z Zespołu Szkół w Mostach, III miejsce - Jakub Woźniak ze Szkoły Podstawowej nr 44.

w grupie klas IV-V

I miejsce - Daria Rosicka ze Szkoły Podstawowej nr 37, II miejsce - Kamili Licbarski ze Szkoły Podstawowej nr 21, Tomasz Włodkowski ze Szkoły Podstawowej w Dębogórze, III miejsce - Tomasz Januszewski ze Szkoły Podstawowej nr 6, Szymon Sokółowski ze Szkoły Podstawowej nr 44.

Wykonawcy przygotowali oryginalne stroje i rekwizyty. Konkurs od lat cieszy się zainteresowaniem uczniów. Gościnnie wystąpił zespół taneczno-wokalny "Dębogórskie Kwiatki", który zaprezentował tańce i pieśni kaszubskie.

E.S.

WYDAWNICTWA

"ULICE GDYNI O HISTORII I PATRONACH"

Mieszkańcy Gdyni z okazji 75 urodzin swego miasta otrzymali wspólną pamiątkę w postaci ciekawie przygotowanego i wydanego albumu przedstawiającego gdyniejskie ulice. Album jest autorstwa Sławomira Kitowskiego (pomysł, redakcja całości, dobór zdjęć, opracowanie graficzne) i Małgorzaty Sokółowskiej (teksty). Zawiera ponad 300 zdjęć z lat 1904 - 2000, krótkie informacje o ich patronach z podobiznami, archiwalne plany miasta. Poprzez historię i nazwy ulic Gdyni oraz życiorysy ich patronów, przedstawia dzieje miasta. Album zawiera także życiorysy i portrety Honorowych Obywateli Miasta Gdyni i patronów gdyniejskich szkół, zarówno z okresu II i III Rzeczypospolitej, jak i z okresu komunizmu. Stanowi dla gdynian niewątpliwie cenne uzupełnienie i wzbogacenie wiedzy o przeszłości i teraźniejszości ich miasta, a także o tych postaciach, które patronują gdyniejskim ulicom.

Sławomir Kitowski, Małgorzata Sokółowska, Ulice Gdyni - o historii i patronach. Wyd. Sławomir Kitowski Studio Spartan, Gdynia 2001

"POMORZE - MAŁA OJCZYŻNA KASZUBÓW (HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ)"

Dzięki pomocy finansowej Sejmiku Województwa Pomorskiego oraz Fundacji Polsko - Niemieckiej mogła powstać dwujęzyczna - polsko - niemiecka książka o Kaszubach, nosząca tytuł "Pomorze - mała ojczyzna Kaszubów (Historia i Współczesność)". Swą treścią obejmuje ona zarówno historię, jak i geografii, literaturę i etnografię Stanowi więc kompendium wiedzy o regionie, w którym - jak we śnie piszą jej redaktorzy dr Dietmar Albrecht i prof. Józef Borzyszkowski - "Kaszubi. Polacy i Niemcy żyli i żyją ze sobą i dośrodek siebie, w którym kultury wzajemnie się stykały, zderzały, zwały". Teksty zawarte w książce są autorstwa wielu polskich i niemieckich specjalistów. Przygotowali je: Józef Borzyszkowski, Zygmunt Szulla, Jerzy Szukalski, Klemens Bruski, Barbara Popiełuszka - Szulla, Cezary Obracht

Prondziński, Brunon Synak, Edward Breza, Jerzy Samp, Anna Kwaśniewska, Tadeusz Sadkowski oraz Dietmar Albrecht, Ise Gulden-Lüdecke. Z tekstów tych, według redaktorów książki, "...wyniała się zwiędła mała, kaszubsko-pomorskiej ojczyzny i jej ludzi, encyklopedia życia i cierpienia małej społeczności..." Książka kierowana jest do Polaków i Niemców, do laików i uczonych specjalistów. Jej promocja odbyła się w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku, w dniu 2 marca br. W czasie której opinie o niej przedstawili: w imieniu prof. Gerarda Labudy - dr Cezary Obracht-Prondziński oraz prof. Janusz Jasiński z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i prof. Witold Molik z Uniwersytetu Poznańskiego.

Pomorze - mała ojczyzna Kaszubów (Historia i Współczesność). Redakcja: Józef Borzyszkowski, Dietmar Albrecht. Wyd. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Instytut Kaszubski, Ostsee Akademie, Gdańsk, Lubeka 2000

"KASZUBI W ZIEMI ŚWIĘTEJ"

Ledwie siedmiodniowa pielgrzymka 412 Kaszubów do Ziemi Świętej skończyła się, a już w końcu 2000 roku ukazał się album zatytułowany "Kaszubi w Ziemi Świętej - Niech są świadcy Twoje miono", którego autorami są dwaj jej uczestnicy, Artur Jabłoński i Marian Szmidka. Zawiera on zdjęcia wykonane i udostępnione przez pielgrzymów, stanowiące dokumentację niezapomnianych przeżyć i wzruszeń doznanych w czasie wędrówki Świętymi Śladami Chrystusa i w czasie poświęcenia tablicy z kaszubskim "Ojciec nasz" umieszczonej na ścianie kościoła "Pater noster". Album jest niewątpliwie cenną pamiątką i dokumentem wrześniej pielgrzymki, zawierającym także spis jej uczestników podzielonych według poszczególnych ośmiu grup. Wydanie albumu finansowo wsparli Tadeusz Klebba z Władysławowa, Maria i Bronisław Lisowie z Sierakowic, Firma Handlowa "BAT" z Sierakowic, ZUIR "Północ" S.A. z Łodzi

Artur Jabłoński, Marian Szmidka "Kaszubi w Ziemi Świętej - Niech są świadcy Twoje miono", Wyd. "Region", Gdynia 2000

"ZARYS DZIEJÓW JASTARNI DO 1939 ROKU"

Książka "Zarys dziejów Jastarni do 1939 roku" n.d. została przez rodowitą Kaszubkę urodzoną i wychowaną w tej miejscowości, Agnieszkę Selin. W książce autorka zawarła opis dziejów osady rybackiej Jastarni, przedstawiony na tle procesu osadnictwa na Półwyspie Helskim. Na początku książki charakteryzuje środowisko naturalne i warunki życia ludzi. Następnie przedstawia dzieje Jastarni i jej parafii, opisuje rybołówstwo i maszynierstwo rybactwa, a na końcu przemiany zasiedlenia w okresie międzywojennym. Książka jest niewątpliwie cennym i ważnym źródłem informacji o przeszłości dzisiejszej Jastarni

Agnieszka Selin, Zarys dziejów Jastarni do 1939 roku. Wyd. "MS", Jastarnia 2000

"PAWEŁ SZEŁKA W HISTORII I KULTURZE KASZUB"

Z okazji zbliżającej się dziesiątej rocznicy śmierci Pawła Szelki - zasłużonego zbieracza, badacza i popularyzatora kaszubskiego folkloru, pedagoga, działacza społecznego, uczestnika kampanii wrześniejowej - przypadającej w kwietniu 2001 roku, Bogusław Breza przygotował antologię wybranych utworów tego zasłużonego dla kultury kaszubskiej nauczyciela i działacza. Zawiera ona m.in. utwory sceniczne, publikacje i dokumenty, które poprzedza wstęp B. Brezy przedstawiający drogę życiową i twórcze dokonania P. Szelki. Publikacja mogła się ukazać dzięki wsparciu finansowemu Miasta Wejherowa.

Paweł Szelka w historii i kulturze Kaszub - Antologia utworów. Wybrał i wstępem poprzedził Bogusław Breza. Wyd. Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Wejherowo 2000

E.S.

KOMUNIKATY

II DZIEŃ PAPIESKI W GDYNI

W dniu 11 czerwca gdyński Klub Inteligencji Katolickiej wraz z Gdyńskim Oddziałem ZKP organizują II Dzień Papieski w Gdyni dla upamiętnienia pobytu w naszym mieście Ojca Świętego Jana Pawła II w 1987 roku. Program tegorocznego Dnia będzie skromny ze względu na duże zaangażowanie się w organizowanie w Gdyni uroczystości związanych z odsłonięciem i poświęceniem na Placu Kaszubskim pomnika Antoniego Abrahama. Organizatorzy przewidzieli w związku z tym tylko uroczystą Mszę Świętą o godzinie 16.30 w kościele NSPJ, a następnie złożenie kwiatów i modlitwę przy tablicy upamiętniającej pobyt Papieża w Gdyni.

KASZUBSKIE MSZE ŚWIĘTE W GDYNI

W Gdyni odprawiane są kaszubskie Msze Święte w następujących kościołach i terminach:

- w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godzinie 14.00 w Kościele Przemienienia Pańskiego w Cisowej (ul. Kcyńska 2), - ks. Stanisław Megier;
- w każdą drugą niedzielę miesiąca o godzinie 8.00 w Kościele Świętego Wawrzyńca w Wielkim Kacku (ul. Źródło Marii), - ks. Ryszard Kwiatek;
- w każdą ostatnią niedzielę miesiąca o godzinie 12.15 w Kościele Matki Boskiej Licheńskiej i Świętego Jerzego w Babich Dołach (ul. Rybaków 2A), - ks. Edmund Skierka.

POSIEDZENIE I DYŻURÓW GDYŃSKIEGO ODDZIAŁU

Zarząd Gdyńskiego Oddziału ZKP zawiadamia, że spotkania i dyżury członków Zarządu odbywają się w Domku Abrahama - siedzibie Muzeum Miasta Gdyni, w każdy I i III wtorek miesiąca, w godzinach 18.00 - 20.00.

GDZIE MOŻNA OTRZYMAĆ "GDYŃSKO KLĘKA"

"Gdyńsko Klęka" można otrzymać bezpłatnie w Muzeum Miasta Gdyni przy ul. Starowiejskiej 30 (w czasie otwarcia tej placówki lub dyżuru członków Zarządu Gdyńskiego Oddziału ZKP) oraz w siedzibie Gdyńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. 3 Maja 27, w kiosku w holu Urzędu Miasta Gdyni, w Sali Tradycji Wyższej Szkoły Morskiej przy ul. Morskiej 81/87, w Towarzystwie Miłośników Gdyni przy ul. Władysława IV 51, na terenie Stoczni S.A., w Salonie Fotograficznym Gerarda Waleszkowskiego przy ul. 10-Lutego 2, a także we wszystkich filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz po kaszubskich Mszach Świętych.

E.S.

SPOŁECZNY KOMITET BUDOWY POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA INFORMUJE

W dniu 21 stycznia, podczas wyjazdowego spotkania w pracowni wykonawcy pomnika w Osowej, przedstawiciele Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Antoniego Abrahama dokonali oceny wykonania i ostatecznego odbioru modelu realizacyjnego w gipsie w skali 1:1, który posłużył do wykonania formy odlewu dzieła w brązie. W dniu 27 stycznia model gipsowy pomnika został przetransportowany środkami lokomocji członka Społecznego Komitetu - dręcha Gerarda Hoppe - do odlewni DPA Emila Kosickiego w Komornikach koło Poznania, która to odlewnia wygrała przetarg na wykonanie odlewu. Realizacja zlecenia nastąpi do 15 maja.

W dniu 6 marca Społeczny Komitet Budowy Pomnika dokonał, spośród trzech ofert, wyboru firmy kamieniarskiej Marianny Myślińskiej z Gdańska, z którą następnie zawarł umowę na wykonanie cokołu.

W I kwartale na budowę pomnika w Gdyni wpłat dokonali: Oddział ZKP w Wejherowie (200 zł), Oddział ZKP w Bydgoszczy (50 zł), Oddział

ZKP w Przywidzu (50 zł), "Hydromega" Sp. z o.o. (10000 zł), Przedsiębiorstwo "Delta" Sp. z o.o. (1500 zł), Przedsiębiorstwo Budowlano-Komunalne "Jutrzenka" W.Trzebiatowski (2000 zł), Felicja Baska-Borzykowska (231 zł), Firma "Mega" S.A. (10000 zł), Teresa Hoppe (3000 zł), Stefan Benkowski (300 zł), Jan Grubba (100 zł), Jadwiga Kirkowska (150 zł), Przedsiębiorstwo Usług Ogrodniczych "Malwa" Sp. z o.o. (3000 zł), Przedsiębiorstwo Usług "Alex" Kielno (3500 zł), Chińsko-Polskie Towarzystwo Okrętowe S.A. (5000 zł), Damen Shipyards Gdynia S.A. (1000 zł), Jan Narloch (50 zł).

Dnia 27 stycznia 2001 roku w wieku 70 lat
zmarła
Ś.† P.

LIDIA BEMKE

*W latach 1986-1992 członek Zarządu Gdyńskiego Oddziału ZKP
Osoba o życzliwym usposobieniu i dobrotliwym sercu*

Pochowana została na Cmentarzu Witomińskim w Gdyni
w dniu 31 stycznia 2001 roku

Rodzinie zmarłej
Zarząd Gdyńskiego Oddziału ZKP
składa wyrazy najgłębszego współczucia

Dnia 27 styczniu 2001 roku w wieku 58 lat
zmarł
Ś.† P.

MIROSŁAW SELL

*Członek Zespołu Pieśni i Tańca "Gdynia"
Oddziału ZKP w Gdyni*

Pochowany został na Cmentarzu Komunalnym w Rumi
w dniu 1 lutego 2001 roku

Rodzinie zmarłego
Zarząd Gdyńskiego Oddziału ZKP

Dnia 28 stycznia 2001 roku w wieku 94 lat
zmarł
Ś.† P.

JAN SKWIERCZ

*Założyciel i wieloletni członek ZKP
Wyróżniony medalem "Czterdzieści lat ZKP"*

Pochowany został na Cmentarzu Witomińskim w Gdyni
w dniu 1 lutego 2001 roku

Rodzinie zmarłego
Zarząd Gdyńskiego Oddziału ZKP
składa wyrazy najgłębszego współczucia

Dnia 8 marca 2001 roku w wieku 75 lat
zmarł
Ś.† P.

JAN PIEPKA

"Staszów Jan"

Znany i ceniony pisarz i poeta kaszubski

Pochowany został na Cmentarzu parafialnym w Lebnie
w dniu 15 marca 2001 roku

Rodzinie zmarłego
Zarząd Gdyńskiego Oddziału ZKP
składa wyrazy najgłębszego współczucia

Z ŻYCIA GDYŃSKIEGO ZRZESZENIA W I KWARTALE 2001

W dniu 27 stycznia Klub Oddziału w Wielkim Kacku zorganizował kaszubską zabawę karnawałową.

W lutym ustalono miejsce wystawy i Sesji Naukowej o Antonim Abrahamie. Miejszem tym będzie Klub Marynarki Wojennej "Riwiera".

Także w lutym uzgodniono tematy referatów oraz Referentów na Sesję popularno-naukową o Abrahamie.

W lutym Prezes Oddziału uzgodniła z Przewodniczącym Komitetu Społecznego oraz z Władzami Miasta Gdyni wstępny scenariusz odsłonięcia pomnika Abrahama.

W dniu 20 marca Zarząd Oddziału podjął Uchwałę, w której udzielił rekomendacji kandydatom do "Srebrnej Tabakierki Abrahama". To wyróżnienie zostanie przyznane przez Kapitułę Medalu w kwietniu i wręczone laureatom podczas uroczystości abrahamowych.

Ponadto w I kwartale członkowie Zarządu Oddziału Gdyńskiego:

- czynili starania dotyczące pozyskania dalszych funduszy na kontynuację prac związanych z realizacją pomnika Abrahama,
- wzięli udział w uroczystościach 350 lecia Wejherowa,
- uczestniczyli w uroczystościach jubileuszowych Edmunda Kamińskiego i promocji jego albumu "Kaszubskie pory roku",
- wystąpili z zapytaniem do Urzędu Miasta: Czy wszystkie obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej są odpowiednio chronione? Oddział otrzymał odpowiedź pozytywną.
- wzięli udział w uroczystej Sesji Rady Miasta z okazji 75-lecia narodzin Miasta Gdyni w Teatrze Muzycznym,
- uczestniczyli w dorocznym VI spotkaniu "Rodów Gdyńskich",
- uczestniczyli ze sztandarem w Mszy Św. w intencji Biskupa Konstantyna Dominika, którą zorganizował Oddział ZKP w Wierchucinie w tamtejszym kościele,
- wzięli udział wraz z pocztą sztandarową w uroczystościach pogrzebowych poety kaszubskiego Jana Piepki.

W I kwartale odbyło się 6 zwyczajnych i 1 nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Oddziału.

W.P.

PRZYZYŃ SIĘ DO WZNIESIENIA W GDYNI POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA...

...SYNA ZIEMI KASZUBSKIEJ, WYBITNEGO
DZIAŁACZĄ NA RZECZ ODRODZENIA PAŃ-
STWA POLSKIEGO NA POMORZU I PRZY-
ŁĄCZENIA KASZUB DO RZECZYPOSPOLITEJ.

WPLATY PROSIMY KIEROWAĆ NA:
KONTO BANKOWE ODDZIAŁU ZRZESZENIA
KASZUBSKO - POMORSKIEGO W GDYNI
PKO BP I O/GDYNIA
NR 10201853-2596-270-1-111
z dopiskiem "POMNIK"

Niniejszy numer biuletynu
Gdyńskiego Oddziału ZKP
"Gdinskô KlĚka" mógł ukazać
się dzięki wsparciu finanso-
wemu Urzędu Miasta Gdyni
(grant).

PROGRAM PRACY GDYŃSKIEGO ZRZESZENIA NA II KWARTAŁ 2001

W kwietniu przedstawiciele Oddziału wraz z Dyrekcją Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 6 w Gdyni Obłuzu przygotują i przeprowadzą eliminacje miejskie do Konkursu "Rodnej Mowy".

Przedstawiciele Zarządu Oddziału w kwietniu br. wezmą udział w przeprowadzeniu Konkursu "Baśni i legend kaszubskich".

W kwietniu Kapituła Medalu im. Antoniego Abrahama "Srebrna Tabakiera Abrahama" dokona wyboru tegorocznych laureatów Medalu.

Członkowie Społecznego Komitetu Budowy pomnika Antoniego Abrahama w II kwartale

- zorganizują uroczystość odsłonięcia pomnika Abrahama w czerwcu,
- przygotują wystawę o Abrahamie,
- przygotują Sesję Naukową o Abrahamie w Klubie M.W. "Riwiera",
- przygotują oprawę Mszy Św. w Kościele NMP Królowej Polski, która będzie częścią składową uroczystości abrahamowych.

W dniu 11 czerwca Zarząd Oddziału ZKP wraz z Klubem Inteligencji Katolickiej w Gdyni oraz proboszczem Parafii NSPJ zorganizują i przeprowadzą uroczystość "Dnia Papieskiego"

upamiętniając pobyt w Gdyni Ojca Świętego Jana Pawła II.

W dniu 22 czerwca przedstawiciele Oddziału złożą kwiaty na grobach Antoniego Abrahama i Bełty Chrzanowskiego na cmentarzu Oksywskim.

W dniu 22 czerwca Zarząd Oddziału dokona wręczenia Medalu "Srebrna Tabakiera Abrahama" tegorocznym laureatom.

Zarząd wraz ze Społecznym Komitetem Budowy Pomnika opracuje szczegółowy program uroczystości abrahamowych w Gdyni.

W.P.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Oddział w Gdyni,
ul. Starowiejska 30, 81-356 Gdynia (siedziba Muzeum Miasta Gdyni),
adres do korespondencji: ul. Stawna 22, 81-624 Gdynia (domowy Dręchny Prezes).

Dyżury Zarządu Oddziału:
w każdy I i III wtorek miesiąca w godz. 18-20 w siedzibie Muzeum Miasta Gdyni.

Telefon: 621-90-73 (tylko w czasie dyżurów Zarządu),
624-40-00 (domowy Dręchny Prezes)

Konto Bankowe Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Gdyni:
PKO BP SA I O/Gdynia 10201853-2596-270-1-111

GDINSKŌ KLĚKA

Redaguje zespół:
Roman Klebba, Jan Netzel,
Ewa Otremba, Władysław Pranga,
Eugeniusz Stanek

Kontakt z zespołem redakcyjnym:
w czasie dyżurów Zarządu Gdyńskiego
Oddziału ZK-P